

Nordisk råd
Ved Stranden 18
1061 København K

Att. Britt Lundberg, Lars Tyskling og Per Olaf Lundteigen

Nordisk råds medlemmer Britt Lundberg (ÅC), Lars Tyskling (L) og Per Olaf Lundteigen (Sp) har den 12. januar 2017 stilt følgende spørsmål til Nordisk ministerråd:

- Vilka konkreta offentliga samhällstjänster samarbetar nordiska gränskommuner och gränsregioner om i dag?
- I de fall att man inte samarbetar över gräns i frågor, som det annars hade varit naturligt at samarbeta om över kommun- och regiongränserna inom det egna landet, beror detta på national lagstiftning, administrativa regler eller "mentala barriärer"?

Svar:

På vegne av Ministerrådet for regionalpolitikk takker jeg for de skriftlige spørsmålene. Spørsmålene om grenseregionalt og grensekommunalt samarbeid fra representantene i Nordisk råd er viktige, og handler om sentrale problemstillinger i arbeidet som gjøres i Nordisk ministerråd. I tillegg til arbeidet som gjøres i Grensehinderrådet for å motvirke grensehinder innenfor arbeidsmarkeds-, sosial- og utdanningsområdet som oppstår på grunn av lover, offentlige regler eller praksis, samarbeides det på en rekke områder over grensene regionalt og lokalt.

I regionalsektoren behandler vi nettopp de grenseregionale utfordringene, i tillegg til andre tema, gjennom vårt samarbeidsprogram 2017-2020. Ministerrådet for regionalpolitikk finansierer arbeid i 12 grenseregionale komiteer som jobber med grenseregionale utfordringer over grensene mellom Norge, Sverige, Danmark og Finland.

Grensekomiteene er viktige aktører for regionalsektoren og bidrar i praksis til økt samarbeid over grensene gjennom sine aktiviteter. De fyller en viktig funksjon og bidrar blant annet til å bygge ned hindringer for grenseregionalt samarbeid. Grensekomiteene er selvstyrende og velger selv retningen på sitt arbeid. Komiteene jobber med ulike samarbeid over grensene og driver en rekke grenseregionale prosjekt og aktiviteter på forskjellige områder og ulike nivå. Flere rapporterer om samarbeid om transport, kollektivtrafikk og infrastrukturspørsmål, næringsutvikling og samarbeid mellom kommunale/regionale utviklingsorganisasjoner og selskap. Andre samarbeider også om regionutvikling, turisme, opplevelser, rekreasjon, sport, kultur og grunnskole. De rapporterer videre at de satser på å utvikle samarbeid om høyskoler og utdanningsinstitusjoner, ungdomsaktiviteter og helse. I nord samarbeides det om nasjonalparker, miljø- og naturforvaltning, rovviltforvaltning og oppfølging av bjørnestammen. Noen samarbeider om byplanlegging, vannrenseverk og energi, og atter andre har felles møter for kommunestyrene. Enkelte grensekomiteer har nytte av å samarbeide om større arrangement på tvers av grensen, og samarbeid med næringslivet på begge sider av grensen om felles 'branding' og visjon.

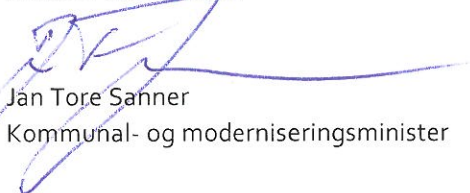
I Hedmark-Dalarna og Värmland har man en samarbeidsavtale mellom brannvesenet i kommunene i Hedmark og deres svenske naboer, som gjør det mulig å hjelpe hverandre når det er behov. Samarbeidet rapporteres å fungere utmerket uten grensehindre. Det finnes også et Grenseredningsråd i Hedmark-Dalarna og Värmland som gjennomfører felles øvelser i grenseregionen.

Grensekomiteene oppgir ulike årsaker til at man ikke samarbeider på felt der det kunne vært naturlig. Forskjellig lovgivning kan være et hinder, i tillegg ligger ansvaret for samfunnstjenester ofte på forskjellig nivå i de nordiske landene, som for eksempel når det gjelder helse eller skole. Dette gjør det komplisert å samarbeide på tvers av grensene. Geografisk avstand, språk og forvaltningstradisjon nevnes som andre forklaringer på hvorfor man ikke samarbeider om forvaltningsoppgaver innen skole, helse og tekniske tjenester. Mentale barrierer nevnes også av flere som hinder. Et annet poeng er tidspress, de ansatte prioriterer først lovpålagte oppgaver før de kan jobbe med det grenseregionale.

Det drives også ulike prosjekt for å motvirke grensehindre under Interreg, som er EUs program for å fremme sosial og økonomisk integrasjon over landegrensene gjennom regionalt samarbeid. Som eksempel kan jeg nevne prosjektet «Grensemuligheter – 161 mil integrert arbeidsmarked langs den norsk-svenske grensen», som er initiert av svenske og norske grensekomiteer og informasjonstjenester, og har som formål å jobbe for økt grenseregional virksomhet mellom Sverige og Norge. Prosjektet skal øke tilgangen til et større grenseoverskridende marked uten hindringer for næringslivet i Sverige og Norge. Prosjektet skal også samordne arbeidet med å forebygge og fjerne grensehindre for næringslivet og bygge ned mentale grensehindringer.

Det er, som referert her, mange områder der kommuner og regioner samarbeider på tvers av grensene, og det er tydelig at det er potensial for ytterligere samarbeid innenfor dagens rammer. Det er gjort forsøk på samarbeid om tjenestetilbud til befolkningen i grenseområdene, og dette er et viktig tema som det vil bli arbeidet videre med under Norges formannskap i NMR.

Oslo 27. februar 2017

Jan Tore Sanner
Kommunal- og moderniseringsminister